



Gemeente Roerdalen
T.a.v. het College van Burgemeester en Wethouders
Via e-mail: info@roerdalen.nl

Ons kenmerk: 20170220/adv/priv
Uw kenmerk:
Bijlage(n):
Onderwerp: Ongevraagd advies inzake privacy

Heerlen/Posterholt, 20 maart 2017

Geacht College,

Vriendelijk vraagt de Cliëntenraad Roerdalen uw aandacht voor het navolgende.

Met enige regelmaat adviseert de CRR u over de borging van de privacy van de uitkeringsgerechtigden. We vinden dit onderwerp van belang. U vraagt van mensen bijna alles, terwijl u alles al weet via de diverse informatiesystemen die u ter beschikking staan, zoals Suwinet, de Gemeentelijke Basisadministratie of het strafrechtelijke informatiesysteem.

Op de eerste plaats vindt de CRR dit tijdrovend en onnodig belastend voor mensen om informatie die u eenvoudig zelf kunt inzien en/of achterhalen, zelf te moeten aanleveren.

Op de tweede plaats heeft de CRR meerdere malen aangegeven dat niet iedere ambtenaar toegang en/of inzage in deze burgergegevens dient of hoeft te hebben. Het mag zelfs niet. U zou hier kritisch op toe moeten zien en prudent mee om dienen te gaan. In het verleden heeft u toegezegd een zogeheten 'Privacyprotocol' op te stellen, die dit probleem zou aanpakken. Tot op heden heeft de CRR daar niets meer over mogen vernemen, terwijl privacy, zoals u weet, een belangrijk onderwerp is.

De Landelijke Cliëntenraad heeft een rapport over privacy¹ gepubliceerd, waarvan wij de aanbevelingen graag met u delen:

1. U dient de burger te informeren wat privacy betekent, namelijk dat de burger recht heeft op een ongestoorde persoonlijke levenssfeer en dat het recht op privacy een grondrecht is wat zijn oorsprong vindt in art. 10 Gw. Voorts wordt het privacyrecht in art. 12 van de Universele verklaring van de rechten van de mens vermeld. Het privacyrecht is overigens verder vormgegeven in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Eerder wezen we u al op deze

¹ 'Uitleg over bescherming van persoonsgegevens. De cliëntenraad aan zet', februari 2017

- informatieplicht en signaleerden dat dit niet consequent en juist gebeurt. Nog steeds bereiken ons dit soort signalen.
2. Het moet eenieder duidelijk zijn wat een persoonsgegeven is, te weten “alle informatie die direct of indirect naar een persoon verwijst”.² Het verwerken van persoonsgegevens daarentegen betekent “verzamelen, vastleggen, bewaren, opvragen en verstrekken”. In de Participatiewet staat dat het nodig is dat er persoonsgegevens worden verzameld, vastgelegd en bewaard om het recht op die uitkering te bepalen (zie ook punt 3). Niettemin moet het opvragen, opslaan en het omgaan met die persoonsgegevens voldoen aan de regels van de Wbp.
 3. De gemeente moet voldoen aan voorwaarden bij het verwerken van persoonsgegevens:
 - doelbinding: persoonsgegevens mogen alleen worden verzameld als het gaat om duidelijk omschreven en strak bepaalde doeleinden, hetgeen betekent dat voor de sociale dienst de wet Suwi en de Participatiewet de doelbinding is. De sociale dienst - in casu SD-MER – mag die gegevens niet zo maar doorgeven aan andere afdelingen die andere wetten uitvoeren.
 - proportionaliteit: de afdeling SD-MER mag niet zo maar alles vragen, maar alleen gegevens die écht noodzakelijk zijn. Dat wil zeggen: alleen die gegevens die nodig zijn om het recht voor bijstand te bepalen en die mogelijk ondersteuning bieden bij het zoeken naar werk.
 - bijzondere gegevens: sommige gegevens mogen niet worden verwerkt, bijvoorbeeld over de gezondheid, strafrechtelijk verleden of geloof. De afdeling SD-MER mag nooit hele medische dossiers opvragen; ook niet van mensen die onder het doelgroepenregister vallen of mensen die werken met loonkostensubsidie. We gaan ervan uit dat zulks ook niet gebeurt, maar wie controleert dit en hoe?
 - informatieplicht: de gemeente moet de burger uitleggen welke gegevens er worden verzameld. Verder “moet de gemeente laten weten waarom het gebeurt, waar de gegevens vandaan komen en wat er met de gegevens wordt gedaan.”³ U moet de burger bovendien informatie verschaffen over het feit dat de burger het recht heeft om zijn of haar gegevens in te zien en te verbeteren. Ook wat dit laatste betreft hebben we signalen ontvangen waaruit blijkt dat dit niet consequent gebeurt.
 - beveiliging: de gemeente dient ervoor zorg te dragen dat de informatie over en gegevens van de burgers beveiligd zijn. De gegevens die niet meer worden gebruikt, moeten worden vernietigd. Wie controleert dit en hoe?
 4. De gemeente dient de burgers actief op hun rechten te wijzen, zoals het recht op informatie, inzagerecht of correctierecht. Voorts dient u in sommige gevallen de burger toestemming te vragen om de persoonsgegevens te verzamelen. U moet dan nauwkeurig omschrijven welke gegevens u met welk doel en met welke reden nodig heeft. Geschiedt dit consequent?

² Pagina 8 van het eerdergenoemde rapport van de LCR.

³ Pagina 10, idem.

De CRR wil graag van u vernemen hoe u omgaat met de bovengenoemde voorwaarden, met aanvulling van de volgende punten:

5. Kunnen wij de aanvraagformulieren van de afdeling SD-MER inzien om na te gaan of de vragen het doel van de aanvraag voor bijstand of andere inkomensondersteunende regelingen dienen?
6. Hanteert de afdeling SD-MER vragenlijsten die niet met de Participatiewet te maken hebben, zoals een 'Zelfredzaamheidsmatrix' met vragen over privékwesties?
7. Worden de persoonsgegevens van de bijstandsgerechtigden verstrekt aan andere medewerkers en/of zijn ze toegankelijk voor andere afdelingen? Meer specifiek:
 - a. Wie heeft toegang tot welke gegevens?
 - b. Wie kan er precies bij de persoonsgegevens: alleen de consulent of alle consulenten?
 - c. Heeft de afdeling SD-MER een eigen website met foto's en CV's van bijstandsgerechtigden?
 - d. Hebben de WMO-consulenten ook toegang tot de gegevens van de bijstandsgerechtigden?

We hopen op een spoedige reactie uwerzijds.

Namens de Cliëntenraad Roerdalen,

Met vriendelijke groet,

mr. G.C. van Elk
voorzitter

drs. N. van Poll
secretaris